

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 502/2025-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej WEBBER LEGAL, s.r.o., Duchnovičovo námestie 1, Prešov, proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 13Csp/37/2022-195 z 24. júla 2025 takto

rozhodol:

1. Uznesením Okresného súdu Žilina č. k. 13Csp/37/2022-195 z 24. júla 2025 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Okresného súdu Žilina č. k. 13Csp/37/2022-195 z 24. júla 2025 **zrušuje a vec mu vracia** na ďalšie konanie.
3. Okresný súd Žilina **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **949,17 eur** a tieto zaplatiť jej advokátovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 25. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 38 Charty základných práv a slobôd Európskej únie (ďalej len „charta“) uznesením okresného súdu podľa § 122 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) o zamietnutí jej návrhu na odpustenie zmeškania lehoty na uplatnenie náhrady trov konania v civilnom spore po späťvzatí proti nej podanej žaloby.

II.

2. Žalobca zobral späť žalobu podanú proti žalovanej sťažovateľke. Okresný súd sťažovateľku 5. februára 2024 vyzval, aby do 10 dní oznámila, či so späťvzatím žaloby súhlasí a či si uplatní náhradu trov konania, s tým, že ak v tejto lehote nezareaguje, bude toho názoru, že náhradu trov si neuplatňuje. Výzva bola advokátovi sťažovateľky doručená 22. februára 2024 a lehota stanovená vo výzve uplynula 4. marca 2024. Až 27. marca 2024 sťažovateľka so späťvzatím žaloby súhlasila, vyčíslila si náhradu trov konania (487,10 eur) a navrhla odpustiť zmeškanie lehoty na toto vyjadrenie, keďže jej advokát bol od 29. februára 2024 do 12. marca 2024 práceneschopný.

3. Medzitým okresný súd uznesením z 12. marca 2024, ktoré bolo sťažovateľke doručené 29. marca 2024, konanie zastavil a náhradu trov konania jej nepriznal, keďže v lehote neodpovedala na jeho výzvu z 5. februára 2024. Proti výroku o nepriznaní náhrady trov konania sa sťažovateľka odvolala. Namietla nesprávnosť postupu okresného súdu, ktorý ju pod hrozbou fikcie neuplatnenia si náhrady trov vyzval na jej uplatnenie. Zvýraznila, že v skorších podaniach (odpor proti platobnému rozkazu, vyjadrenie, odvolanie) vždy žiadala náhradu trov. Okresný súd však podľa sťažovateľky postupoval v rozpore s § 157 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak súd vyzve stranu, aby sa vyjadrila o určitom návrhu, ktorý sa týka postupu a vedenia konania, môže pripojiť doložku, že ak sa strana v určitej lehote nevyjadrí, bude sa predpokladať, že nemá námietky. Sťažovateľka v odvolaní tiež poukázala na to, že pre práceneschopnosť advokáta bola vylúčená z podania okresným súdom vyžiadaného vyjadrenia k uplatneniu si náhrady trov konania. O tomto odvolaní sťažovateľky ešte nebolo rozhodnuté.

4. O návrhu sťažovateľky na odpustenie zmeškania lehoty na podanie vyjadrenia k späťvzatiu žaloby okresný súd rozhodol s odstupom viac ako roka až ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením z 24. júla 2025. Návrh sťažovateľky zamietol. Ako nepreukázané považoval jej tvrdenie o práceneschopnosti jej advokáta, keďže k návrhu nebolo priložené v jeho texte označené potvrdenie o práceneschopnosti. Dodal, že i keby to bolo preukázané, advokát mal pred začiatkom práceneschopnosti dostať čas (sedem z toho päť pracovných dní), aby sa k výzve vyjadril.

III.

5. Sťažovateľka namietané porušenie ústavných práv vyvodzuje z nesprávnosti namietaného uznesenia, keďže potvrdenie o práceneschopnosti, hoc označené v texte návrhu na odpustenie zmeškania lehoty, nebolo k návrhu priložené len pre administratívnu chybu, ktorú mal okresný súd vzhľadom na označenie prílohy v texte návrhu výzvou odstrániť. Opačný postup okresného súdu bol formalistický, a preto rozporný s jej ústavnými právami, ktorých porušenie namieta. Okrem toho porušenie ústavných práv vyvodzuje zo zjavne mylnej úvahy okresného súdu o tom, že hoci na vyjadrenie mala desať dní, stačilo na vyjadrenie sedem, z toho päť pracovných dní, ktoré uplynuli predtým, ako sa jej advokát stal neschopným práce.

6. Okresný súd sa k ústavnej sťažnosti vyjadril neadresne, keď len poukázal na to, že vo veci sa priebežne konalo. Žalobca, v konaní o ústavnej sťažnosti zúčastnená osoba, na výzvu ústavného súdu vyjadriť sa k ústavnej sťažnosti nereagoval.

IV.

7. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie je aj účinný prístup k súdu. Domáhať sa súdnej ochrany možno postupom stanoveným v procesných predpisoch a v prípade splnenia stanovených požiadaviek má každý právo na to, aby o jeho žalobe, opravnom prostriedku alebo aj o náhrade trov konania bolo vecne rozhodnuté. Dôsledkom zamietnutia návrhu sťažovateľky na odpustenie zmeškania lehoty na uplatnenie náhrady trov konania bolo to, že okresný súd na sťažovateľkou oneskorene uplatnenú náhradu trov konania neprihliadal, keďže nesúhlasil s odpustením zmeškania lehoty. Rozhodnutie o zamietnutí návrhu na odpustenie zmeškania lehoty tak zasahuje do ústavných práv na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie a treba naň primerane klásť požiadavky vyvoditeľné z týchto ústavných práv. Preto aj namietané rozhodnutie nemôže byť následkom zjavne mylného výkladu procesných noriem, teda výkladu, ktorý by sa odchyľoval od ustanovení procesného predpisu tak, že by popieral ich účel a význam.

8. Účelom odpustenia zmeškania lehoty je ochrana i advokátom zastúpených strán civilného sporu pred následkami toho, že ich advokát nebude z ospravedlniteľného dôvodu schopný vykonať úkon, ktorý je súčasťou realizácie súdnej ochrany. Niet pochyb, že i uplatnenie náhrady trov konania pod hrozbou, že tieto nebudú priznané, je takýmto úkonom. Aj pri advokátovi môže nastať okolnosť, ktorá bude viesť k jeho vylúčeniu z úkonu, no túto okolnosť bude nevyhnutné objektívne vnímať ako ospravedlniteľnú.

9. Prvou otázkou je, či je zjavne mylný právny názor okresného súdu o tom, že nemal odstraňovať zjavný lapsus v návrhu na odpustenie zmeškania lehoty, ku ktorému napriek jasnému odkazu v texte nebolo priložené potvrdenie o práceneschopnosti advokáta sťažovateľky. Tento návrh – podanie tak bol zjavne neúplný, z čoho okresný súd vyvodil, že túto neúplnosť netreba odstraňovať a procesným následkom je to, že advokátom tvrdená procesná skutočnosť o tom, že bol práceneschopný, je nepreukázaná. Z § 128 CSP vyplýva, že ak z podania nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje, súd vyzve na jeho doplnenie alebo opravu. Je zrejmé, že sťažovateľka návrhom sledovala to, aby bolo odpustené zmeškanie lehoty, ale aj to, aby o tom bolo rozhodnuté na základe skutočnosti, ktorú mienila preukazovať v dôsledku zjavej chyby nepriloženým potvrdením o práceneschopnosti svojho advokáta. Hoci zo samotného podania bolo zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje, bol postup okresného súdu vo vzťahu k tomuto neúplnému podaniu formalistický a v rozpore s účelom § 128 CSP.

10. Akoby dve rozdielne časti právnej normy v § 128 ods. 1 CSP, prvú „čoho sa týka a čo sleduje“, a druhú „vyzve na doplnenie a opravu“, bolo vo veci sťažovateľky potrebné vnímať v ich vzájomnej súvislosti a na odstránenie väd podania vyzvať aj pri takom podaní, ktoré je na prvý pohľad neúplné, hoci bolo zrejmé, čoho sa týka a čo ním sleduje. Okresným súdom zvolený zužujúci výklad § 128 CSP, ktorého podstatou je to, že treba odstraňovať len také vady podania, ktoré ho robia celkom nezrozumiteľným, teda z neho nie je zrejmé, čo ním podávateľ sleduje, no nie také vady podania, ktorých príčinou je bežný ľudský omyl pri odosielaní správy (nepriloženie prílohy), je v rozpore s účelom § 128 CSP. Účelom § 128 je zabezpečiť prístup strany k vecnému, nie formálnemu súdnemu rozhodnutiu, a to aj odstránením zrejmých komunikačných nezrovnalostí. Výklad okresného súdu však uprednostňuje formu pred obsahom, a preto naráža na ústavné práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

11. Rovnako neobstojí ani druhý argument okresného súdu o tom, že i keby advokát sťažovateľky preukázal svoju práceneschopnosť, mal pred jej začiatkom dost' času (sedem z toho päť pracovných dní), aby sa k výzve vyjadril. Formulácia tohto druhého záveru, ktorý je vzhľadom na prvý záver nadbytočný, je akoby snahou o ospravedlnenie zjavne nesprávneho prvého argumentu. I tento druhý argumentačný prvok je celkom nesprávny a je popretím predchádzajúceho postupu súdu, ktorý sám stanovil lehotu desiatich dní, a nie lehotu siedmich kalendárnych či piatich pracovných dní na to, aby sa vyjadril k výzve, ktorej vecnú podústavnú správnosť bude musieť vyriešiť krajský súd v konaní o odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu, ktorým jej nebola priznaná náhrada trov konania. Preto bolo ústavnej sťažnosti vyhovené a podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vyslovené, že namietaným uznesením okresného súdu došlo k porušeniu ústavných práv sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, s tým, že namietané uznesenie sa zrušuje a vec sa vracia mestského súdu na ďalšie konanie.

12. Nebol dôvod vyhovieť ústavnej sťažnosti v časti porušenia čl. 38 charty (zabezpečenie vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa). Odpustenie zmeškania lehoty je všeobecným inštitútom procesného práva bez osobitného presahu k potrebe ochrany spotrebiteľa.

13. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľky odôvodňuje, aby jej okresný súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli zastúpením advokátom. Ich výška bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), čo za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti 2 x 371 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 14,84 eur) zvýšené o daň z pridanej hodnoty, pretože advokát sťažovateľky je platiteľom dane z pridanej hodnoty, predstavuje 949,17 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2025

Robert Šorl
predseda senátu